

Molt humans, molt divins (VII): el nostre treball, llevat de Déu

En aquest setè article descobrirem algunes virtuts del treball que s'amaguen en una imatge que va utilitzar Jesús: la d'aquella dona que fa pa per a moltes persones. El repte és transformar les nostres tasques diàries en amor per a les persones que ens envolten.

20/10/2021

El treball, amb els seus objectes i les seves rutines, era potser la realitat que coneixien millor les persones que escoltaven Jesús. Per això, en la seva predicació apareix tan sovint i des de tants angles diversos. Hi tenim el sembrador que tira la llavor al camp, el negociant que busca perles fines, el pescador que llança la xarxa al mar... Un dia, per explicar una cosa tan important com la manera en què Déu obra al món, Jesús es fixa en una de les tasques més ancestrals: la d'elaborar el pa. «A què compararé el Regne de Déu? És com el llevat que una dona va posar dins tres mesures de farina, fins que tota la pasta va fermentar» (Lc 13, 20). Així es desenvolupa el Regne de Déu en la història: braç a braç amb nosaltres, al compàs de la nostra feina quotidiana, ferment que s'insereix en el treball de Déu i que transforma el món des de dins. Com dirà Jesús en una altra ocasió, «el

meu Pare continua treballant, i jo també treballo» (Jn 5, 17).

Amb aquesta figura de la dona que fermenta la farina, el Senyor revesteix d'una dignitat immensa una tasca que, de tan normal, semblaria gairebé fora de lloc. Els qui escoltaven el Senyor potser imaginarien que, per descriure quelcom tan transcendental com el desenvolupament del Regne de Déu, hauria estat més adequat pensar en el treball d'un noble de l'època, o en les tasques dels qui s'encarregaven més directament de les coses religioses. Però el mateix Jesús, sent el Fill de l'Altíssim, havia exercit un treball manual, senzill. De manera que, en lloc de referir-se a un lloc d'influència política, d'eficàcia econòmica o de prestigi social, va pensar en la tasca d'aquestes persones discretes que es desperten aviat, abans que la resta, perquè pugui arribar a temps aquest pa del

primer àpat, que normalment amb prou feines dura unes hores en el seu millor estat.

Tres mesures de farina

En descriure l'escena d'aquesta dona que treballa la massa, Jesús esmenta un detall molt suggeridor: la quantitat de farina. Al món jueu de l'època, tres «mesures» de farina equivalien aproximadament a vint-i-dos litres de massa, amb la qual es podia produir pa per donar menjar a un centenar de persones. Aquesta quantitat de farina ens indica que la dona no treballava només per a la seva família, per molt nombrosa que fos. La seva tasca sembla que es dirigeix més aviat a una necessitat de la comunitat. No és difícil, doncs, imaginar-la en plena labor, posant el cor en els qui gaudirien de tot aquest pa. Perquè és així en totes les feines: la nostra tasca ens posa en relació amb els altres, ens ubica en algun

lloc des del qual contribuïm al bé dels altres. De fet, «les alegries més intenses de la vida brollen quan es pot provocar la felicitat dels altres, en una anticipació del cel. Cal recordar la feliç escena del film *El festí de Babette*, on la generosa cuinera rep una abraçada agraïda i un elogi: “Com delectaràs els àngels!”. És dolç i reconfortant l’alegria de provocar delit en els altres». [1]

Tant pa, per a tanta gent, suposaria un temps i un esforç considerables. Però aquesta dona encara el repte i persevera en la seva tasca «fins que tota la pasta va fermentar» (Lc 13, 21). Acabar la tasca empresa, i acabar-la bé, requereix fortalesa, concentració, perseverança, puntualitat... Aconseguir treballar com aquesta dona requereix sobreposar-se a la mandra, que és d’ordinari «el primer front en el qual s’ha de lluitar». [2] En aquest sentit,

sabem que sant Pau no ho va pensar dues vegades a l'hora de corregir l'ociositat que s'havia infiltrat entre els primers cristians de Tessalònica. Alguns d'aquests pensaven que la segona vinguda del Senyor era imminent, i es deien que treballar ja no tenia gaire sentit; vivien, doncs, «sense fer res, només ocupats a tafanejar-ho tot». Tanmateix, Pau els diu: «Qui no vulgui treballar, que no mengi» (2 *Te* 3, 10).

El Pare ens ha parlat de les potencialitats que té el treball, també el que ens costa una mica més, quan hi trobem un lloc d'amor i de llibertat: «També podem complir amb alegria els deures que puguin ser desagradables. Com ens diu sant Josepmaria, “no és lícit pensar que només és possible fer amb alegria el treball que ens agrada”. Es pot aconseguir amb alegria —i no de mala gana— el que costa, el que no agrada, si es fa per amor i amb amor

i, per tant, lliurement».[3] Això regeix fins i tot per a les dificultats entorn la situació laboral d'un mateix, com poden ser un moment d'atur o de malaltia, la pèrdua d'energia amb el pas dels anys, tensions o incerteses dins del sector, etc. Sant Josepmaria, conscient de com en són d'habituals aquest tipus de situacions en la vida, deia amb realisme que «la malaltia i la vellesa, quan arriben, es transformen en labor professional. I així no s'interromp la cerca de la santedat, segons l'esperit de l'Obra, que es basa, com la porta en la polleguera, en el treball professional».[4]

Quan l'amor està pel mig

Són molts els motius que ens poden portar a perseverar en una tasca honesta: la responsabilitat per tirar endavant els qui depenen de nosaltres, el desig de servir els altres, la il·lusió de crear una cosa nova, etc.

Tanmateix, també les bones intencions poden adoptar progressivament formes d'amor propi, com l'afany de reconeixement o els desitjos de lluir-se i fer-se veure davant dels altres. Altres vegades ens pot assetjar la temptació de treballar massa: una desviació subtil, que sol disfressar-se de virtut. El perfeccionisme i l'eficiència —o *workaholism*— es troben en aquest gènere de desordre. El que en origen era un afany per fer les coses bé, i de manera eficaç, pot derivar en el que sant Josepmaria anomenava «professionalitis»:[5] una dedicació excessiva al treball, que treu gairebé tot el temps a les altres coses. «El vostre treball —escrivia en una ocasió— ha de ser responsable, perfecte, en la mesura en què la tasca humana pugui ser perfecta: amb amor de Déu, però tenint en compte que el que és millor sol ser enemic del que és bo. Feu les coses bé, sense manies ni obsessions, però acabant-

les, posant sempre l'última pedra i cuidant els detalls». [6]

El problema de la «professionalitis» no rau tant en la manera en què es treballa, com el pes que es dona al treball en l'horitzó de la vida. És molt bo, també per a la salut mental i corporal, no perdre de vista que el treball s'ordena a una missió més gran, i que només aquesta missió dona sentit a l'existència d'un fill o una filla de Déu. La prudència ens ajudarà a integrar el nostre treball, aquí i ara, dins un horitzó que va molt més enllà del mateix treball. Un horitzó que està fet no d'objectius, ni de terminis, sinó de persones: començant per Déu, que compta amb aquells moments en què cuidem especialment la nostra relació amb ell, i seguint —el Senyor també és allà esperant-nos— pels qui ens envolten, que necessiten el nostre temps, el nostre afecte, la nostra atenció.

La imatge de la dona que pasta el pa ens posa davant dels ulls la millor raó per treballar. Ella transforma el seu treball en un do, en una benedicció: a més de pa, la dona dona amor, perquè quan fem un regal a algú «el primer que li donem és l'amor amb el qual li desitgem el bé».[7] La dona no es limita a donar al proïsme el que li correspon; perquè, quan l'amor està pel mig, és un mateix el que *es dona*. Per això sant Josepmaria deia que no ens podem limitar «a fer coses, a construir objectes. El treball neix de l'amor, manifesta l'amor, s'ordena devers l'amor».[8] Quan algú treballa així per nosaltres, ens condueix a l'amor, perquè ens fa entrar en la lògica del do: un amor n'engendra un altre, com un somriure n'engendra un altre, transformant un a un els cors. L'amor d'aquesta dona, expressió de l'amor de Déu, és el llevat vivent que transforma, com un

do seu, els que reben el pa que ha treballat amb les seves mans.

El món sencer és altar per a nosaltres

L'al·lusió a les tres mesures de farina té encara un altre significat, que s'entén des dels seus precedents bíblics: es tracta de la mateixa mesura que ofereixen Abraham i Sara per honrar els tres homes misteriosos que els visiten a Mambré (cf. *Gn* 18, 6), i també és la mesura que utilitza Gedeó per oferir un sacrifici que el Senyor consumeix amb el foc d'un àngel (cf. *Jt* 6, 19-21). Potser per a algun jueu que escoltava Jesús, la sola menció de les mesures de farina evocaria aquestes accions sagrades (malgrat que els sacrificis se solien fer sense llevat). Amb aquesta al·lusió, el Senyor sembla que ens vol recordar que el treball d'aquesta dona és una ofrena a Déu, com ho pot ser el nostre quan l'unim a la

santa Missa. Així convertim el que és humà, les nostres hores de treball, en una cosa santa. I llavors es realitza allò tan bonic que «el món sencer (...) és altar per a nosaltres».[9]

Sant Josepmaria ens animava a fer de l'Eucaristia «el centre de la vida interior, de manera que sapiguem estar amb Crist, fer-li companyia al llarg de la jornada, ben units al seu sacrifici: tot el nostre treball té aquest sentit. I això ens portarà durant el dia a dir al Senyor que ens oferim per Ell, amb Ell i en Ell a Déu Pare, unint-nos a totes les seves intencions, en nom de totes les criatures. Si vivim així, tot el nostre dia serà una Missa».[10]

La imatge d'aquesta dona amb les mans a la farina es remuntava segurament a la infantesa de Jesús. Qui sap? Potser fins i tot es tractava de la seva mare, santa Maria, que

tantes vegades va preparar el pa. La imaginem concentrada en el seu treball, posant de part seva tot el necessari perquè el procés natural del llevat seguís el seu curs. Com passa amb el nostre treball: quan el fem de cara a Déu, deixem que ell se serveixi dels nostres esforços per estendre el seu regne, amb el seu llevat diví. Així ho va fer veure a sant Josepmaria: «Contemplo ara, al llarg dels temps, fins a l'últim dels meus fills (...) actuar professionalment, amb saviesa d'artista, amb felicitat de poeta, amb seguretat de mestre i amb un pudor més persuasiu que l'eloqüència, buscant —en buscar la perfecció cristiana en la seva professió i en el seu estat al món— el bé de tota la humanitat».[11]

Javier del Castillo

[1] Francesc, Ex. ap. *Amoris Laetitia*, núm. 129.

[2] Sant Josepmaria, *Cartas 2*, núm. 10.

[3] Mons. F. Ocáriz, Carta pastoral, 9.I.2018, núm. 6.

[4] Sant Josepmaria, apunts de la predicació, citat a: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, Rialp, Madrid 2013, vol. III, p. 165.

[5] Cf. sant Josepmaria, *Solc*, núm. 502

[6] Sant Josepmaria, *Cartas 36*, núm. 38; citat a: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, vol. III, p. 189-190.

[7] Sant Tomàs d'Aquino, *Suma teològica*, I, q. 38, a. 2, resp.

[8] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 48.

[9] Sant Josepmaria, apunts presos d'una meditació, 19.III.1968. Citat a: X. Echevarría, *Vivir la Santa Missa*, Rialp, Madrid 2010, p. 17.

[10] Sant Josepmaria, apunts de la predicació, 27.V.1962.

[11] San Josepmaria, *Cartas* 3, núm. 4.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/molt-humans-
molt-divins-vii-el-nostre-treball-llevat-
de-deu/](https://opusdei.org/ca-ad/article/molt-humans-molt-divins-vii-el-nostre-treball-llevat-de-deu/) (11/04/2025)